

شرحی بر زیارت جامعہ کبیرہ

تالیف:

پروین صالحی

مریم سیدملکی

مریم وزیری اصفہانی

سکینہ صالحی مقدم

انشارات سرافراز

شرحی بر زیارت جامعه کبیره

- ✱ تألیف: مریم سیدملکی، پروین صالحی، سکینه صالحی مقدم، مریم وزیری اصفهانی
 ✱ ویراستار: مریم انوشه
 ✱ ناشر: سرافراز
 ✱ تعداد صفحات: ۲۰۶ صفحه
 ✱ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹
 ✱ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۴۱۰-۴
 ✱ شمارگان: ۱۰۰ جلد
 ✱ قیمت: ۴۰۰۰ تومان

کلیهٔ حقوق برای مولف محفوظ است.

عنوان قراردادی	زیارتنامه جامعه کبیره. شرح
عنوان و نام پدیدآور	: شرحی بر زیارت جامعه کبیره/ تألیف مریم سیدملکی... و دیگران؛ ویراستار مریم انوشه.
مشخصات نشر	: کرج: سرافراز، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ج. ۲۰۶ ص.
شابک	: 978-600-3284-10-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: تألیف مریم سیدملکی، پروین صالحی، سکینه صالحی مقدم، مریم وزیری اصفهانی.
موضوع	: سراجزاده، فاطمه سادات، ۱۳۴۰-
موضوع	: زیارتنامه جامعه کبیره -- نقد و تفسیر
موضوع	: prayer -- Analysis and appreciation Jami'ah Kabireh
شناسه افزوده	: سیدملکی، مریم، ۱۳۵۸-، گردآورنده
رده بندی کنگره	: ۲۰۴۲۲/۲۷۱BP
رده بندی دیویی	: ۷۷۷/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۴۸۶۸۶

کرج - رجائی شهر - بلوار مؤذن شرقی - روبروی بانک ملی دانشگاه آزاد - پلاک ۳۲

تلفن: ۰۲۶-۳۴۴۲۱۵۹۵-۳۴۲۱۰۸۱۵

WWW.ketabekharazmi.com

سخنی با خوانندگان

کتاب حاضر سخنرانی استاد گرامی خانم سراج زاده است که از اول محرم سال ۹۷ در جلسات متوالی به شرح مختصر زیارت جامعه کبیره پرداخته‌اند. در این جلد از کتاب فقط شرح سی‌وسه فراز اول این زیارت گنجانده شده است. ادامه سخنرانی‌ها در جلد‌های بعدی ارائه خواهد شد، ان شاء الله.

گروه تحریریه فاطمیه مسجد امام محمدباقر (ع)

www.ketab.ir

فهرست

۱	زیارت .....
۱	معنی زیارت .....
۲	اثرات فردی و اجتماعی زیارت .....
۵	مراحل زیارت و آداب آن .....
۶	اقسام زیارت نامه .....
۶	جایگاه زیارت نامه در مراحل اثبات کمال انسان .....
۷	دلیل عقلی اثبات وجود پیغمبر .....
۹	شناخت مقامات امام .....
۹	منظور از معرفت در «زیارت با معرفت» چیست؟ .....
۹	امام جامع نظام تکوین و تدوین است .....
۱۰	امام واجد کتاب حقیقت و شریعت است .....
۱۰	امام شامل نشئه حقیقی و اعتباری است .....
۱۴	نتیجه معرفت به مقام امام چیست؟ .....
۱۷	تولی و تبری .....
۱۷	خطبه‌ای از امیرالمؤمنین (ع) در شناخت مقام ائمه .....
۱۸	حق مردم بر امام .....
۱۹	حق امام بر مردم .....
۱۹	زیارت نامه‌ها چگونه در کمال انسان نقش دارند؟ .....
۲۱	چند روایت درباره اهمیت تبری در ایمان .....
۲۲	تولی و تبری .....
۲۸	پرهیز از افراط و تفریط .....

جایگاه سلام	۳۱
بررسی واژه سلام	۳۱
جایگاه سلام کردن در زیارت نامه ها	۳۶
چگونه می توانیم طلب فیض کنیم؟	۳۹
اهمیت سلام کردن در روایات	۳۹
اهل بیت النبوة و موضع الرسالة	۴۱
شرح عبارت اهل بیت و نبوت در بارگاه ائمه (س)	۴۱
معنوی لغوی و قرآنی موضع الرسالة	۴۵
اقسام رسالت	۴۵
معنای عام و خاص رسالت	۴۶
تفاوت نبی و رسول و محفل	۴۷
مختلف الملائكة	۴۹
معنی لغوی مختلف الملائكة	۴۹
نحوه نزول فیوضات بر عالم	۵۰
اشارات لطیف فراز مختلف الملائكة	۵۲
هدف از نزول ملائک بر پیامبر (ص) و ائمه (ع) چیست؟	۵۴
برتری ائمه (ع) از فرشتگان	۵۴
سرانجام شیعه گنهگار	۵۵
حکمت رنج های پاکان	۵۶
مهبط الوحي و معدن الرحمة و خزان العم و منتهی الحلم	۵۷
شرح صفت مهبط الوحي در ائمه (س)	۵۷
معنای وحی و انواع آن	۵۸
وحی به چه صورت هایی نازل می شود؟	۶۰
راه تشخیص نفحات روحانی از نفثات شیطانی	۶۳

٦٦.....	نحوه نزول وحی پس از پیامبر .....
٧٠.....	آگاهی ائمه (ع) از اعمال ما عامل ایجاد حیا .....
٧٣.....	معنای معدن الرحمة .....
٧٤.....	اگر رحمت ائمه (ع) عام است، چرا برای رسالت مزد تعیین شده است؟ .....
٧٦.....	تفاوت محبت و مودت چیست؟ .....
٧٦.....	اقسام رحمت .....
٧٨.....	راه برخورداری از رحمت ویژه ائمه .....
٨٠.....	معنی لغوی خزان العلم .....
٨٠.....	علم امام براساس مراتب وجودی ایشان .....
٨٣.....	نکاتی درباره خزان العلم .....
٨٤.....	اقسام عالمان .....
٨٥.....	اهمیت تقیه در معارف .....
٨٨.....	معنای منتهی الحلم .....
٨٩.....	ضرورت حلم برای عالم .....
٩١.....	اصول الکرم .....
٩١.....	تفسیر فراز اصول الکرم .....
٩٢.....	رمز رسیدن به کرامات .....
٩٥.....	قادة الامم .....
٩٥.....	معنی لغوی و شرح فراز قادة الامم .....
١٠١.....	اولیاء النعم .....
١٠١.....	معنی لغوی و شرح فراز اولیاء النعم .....
١٠٥.....	عناصر الابرار و دعائم الاخیار .....
١٠٥.....	معنی لغوی و شرح فراز عناصر الابرار و دعائم الاخیار .....
١٠٩.....	ساسة العباد و ارکان البلاد .....
١٠٩.....	معنی لغوی و شرح فراز ساسة العباد .....

۱۱۵.....	معنی لغوی و شرح فراز ارکان البلاد
۱۱۷.....	ابواب الایمان
۱۱۷.....	معنی لغوی و شرح فراز ابواب الایمان
۱۱۹.....	ایمان نظری و عملی
۱۲۳.....	امناء الرحمن
۱۲۳.....	معنی لغوی و شرح فراز امناء الرحمن
۱۲۵.....	جایگاه امانت در اسلام
۱۲۶.....	صداقت در محبت
۱۲۷.....	اهمیت حفظ امانت
۱۳۱.....	سلالة النبیین وصفوة المرسلین وعتره خیرة رب العالمین
۱۳۱.....	معنی عبارت سلالة النبیین وصفوة المرسلین
۱۳۲.....	معنای عتره خیرة رب العالمین
۱۳۵.....	انمة الهدی
۱۳۵.....	معنی و رحمة الله و بركاته
۱۳۵.....	نکاتی درباره سلام
۱۳۶.....	معنی و شرح فراز السلام علی انمة الهدی
۱۳۷.....	امامان نور و امامان ظلمت
۱۳۸.....	نکته اخلاقی درباره قضاوت کردن (حکم کردن)
۱۳۹.....	هدایت تشریعی و تکوینی
۱۴۰.....	فقط امام هدایتگر است
۱۴۲.....	روایتی از امام رضا(ع) درباره مقام امام
۱۴۳.....	اثر محبت در اقتدا به امام
۱۴۵.....	مصاییح الدجی
۱۴۵.....	معنی لغوی و شرح فراز مصاییح الدجی

اعلام التقی	۱۴۹
معنی لغوی و شرح فراز اعلام التقی	۱۴۹
چرا به طور خاص به ائمه (ع) اعلام التقی می‌گوییم؟	۱۵۰
جایگاه ائمه (ع) در نجات انسان از سقوط	۱۵۱
تعریف تقوا و نقش آن در زندگی انسان	۱۵۱
ذوی النهی	۱۵۳
معنی لغوی و شرح فراز ذوی النهی و اولی الحجی	۱۵۳
نام‌های دیگر عقل	۱۵۳
منظور از عقل در اولی النهی چیست؟	۱۵۸
کهف الوری	۱۶۱
معنی و شرح فراز الکهف الوری	۱۶۱
ورثة الانبیاء	۱۶۵
معنی لغوی ورثة الانبیاء	۱۶۵
ارث ائمه (ع) از انبیاء پیشین چیست؟	۱۶۶
ارث بردن ائمه (ع) از انبیاء در روایات	۱۶۷
خدا وارث زمین است یعنی چه؟	۱۷۰
المثل الاعلی	۱۷۱
معنی و شرح فراز المثل الاعلی	۱۷۱
الدعوة الحسنی	۱۷۷
معنی و شرح فراز الدعوة الحسنی	۱۷۷
حجج الله	۱۷۹
معنی و شرح فراز حجج الله علی اهل الدنیا و الآخرة و الاولى	۱۷۹
محال معرفة الله و مساکن بركة الله	۱۸۳
معنی لغوی و شرح فراز السلام علی محال معرفة الله	۱۸۳
ادامه شرح فراز محال معرفة الله	۱۸۷

مقدمه

زیارت جامعه کبیره از جمله زیارت‌نامه‌هایی است که در زمان تشرف به حرم ائمه معصومین (ع) خوانده می‌شود. امام هادی (ع) این زیارت‌نامه را تعلیم فرموده‌اند و در کتاب مفاتیح الجنان شیخ عباس قمی آمده است.

زائر با خواندن این زیارت‌نامه اوصاف امامان معصوم (ع) را می‌شناسد و با اقرار به ویژگی‌های والای ایشان به مقام امامی که در محضرش زائر است، پی می‌برد. بدین‌گونه ارتباط قوی‌تری با امام برقرار می‌شود؛ زیرا شناخت کمالات، محبت و ارادت انسان را به فرد صاحب کمال می‌افزاید. یکی دیگر از اهداف زائر از ذکر اوصاف امام (ع) معصوم باید این باشد که خود نیز مزین به آن اوصاف گردد. چراکه زیارت حقیقی در گروی تخلق انسان به صفات امامش است.

این کتاب به معنی لغوی و شرح اوصاف ائمه (ع) در این زیارت‌نامه می‌پردازد و ما را در مسیر شناخت ایشان یاری می‌دهد. این توضیحات بر اساس یکی از تألیفات آیت‌الله جوادی آملی به نام «ادب فنای مهربان» است.